

13 Ιουλίου 2015

Η Θεολογία της... Γκρίνιας

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

του Οσιολογ. Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου
Επιμέλεια Σοφία Ντρέκου

Από καιρό ήθελα να γράψω για το φαινόμενο αυτό. Δίσταζα. Τελικά, όπως βλέπετε, το αποφάσισα. Ίσως με τα παρακάτω να κρίνω και τον εαυτό μου. Μάλλον. Από ετών παρατηρείται το φαινόμενο μιας συνεχούς γκρινίας για τα εκκλησιαστικά δρώμενα από διάφορους κληρικούς, λαϊκούς και μοναχούς, θεολόγους και μη, γνωστούς, ειδικούς, ονομαστούς (δεν θα ήθελα ν' αναφέρω ονόματα εδώ), με βιβλία κι άρθρα, σε περιοδικά κι εφημερίδες, για τα κακώς κείμενα, για τους κακούς χριστιανούς, τους λαθεμένους κληρικούς, τους αβαθείς αρχιερείς, τις ανοημάτιστες εορτές, τις αντιπαραδοσιακές εθιμοτυπίες, τις λατρευτικές απροσεξίες, τα αήθη ήθη, τ' αθεολόγητα κηρύγματα, τη νοσηρή λαϊκή ευσέβεια και λοιπά πολλά γνωστά. Θα προσπαθήσω να 'μαι σύντομος.

Οι ασχολούμενοι αρκετά με αυτή τη μονότονη γκρινιάρικη και παραπονιάρικη κριτική δεν λέγω ότι σε πολλά δεν έχουν και δίκιο, όμως τελικά κουράζονται και κουράζουν και φοβάμαι πως ζητούν πολλά από τους άλλους με περισσή αυστηρότητα, παραβλέποντας τον εαυτός τους, ή βλέποντάς τον με μπόλικη επιείκεια, εύκολα δικαιολογούμενοι και κινούμενοι κάποτε από προσωπικές τους

δυσκολίες, ελλείψεις, αστοχίες, λάθη, προβλήματα, προβληματισμούς και κενά. Μακάρι να λαθεύω.

Δεν λέγω πως μόνο οι άγιοι μπορούν να κρίνουν, ούτε πως αντικειμενικά δεν υπάρχουν θέματα προς κρίση και διόρθωση. Μιλώ για μια τυπική τακτική μόνιμης σφοδρής κριτικής των πάντων απ' ορισμένους, που ξαφνικά ανακάλυψαν την ορθότητα, ωσάν η Εκκλησία επί αιώνες να ήταν σε νάρκη, κι εκείνοι να υπήρξαν οι θεόσταλτοι διορθωτές των κακώς κειμένων της Εκκλησίας, όψιμοι σωτήρες της, θεολόγοι της γκρίνιας, σχολαστικοί, ορθολογιστές, ανελεήμονες, ακριβοδίκαιοι και άτεγκτοι.

Μάλιστα αυτή η θεολογική γκρίνια, ταπεινόλογη και ταπεινόσχημη ενίοτε κι άλλοτε φαρισαϊκή κι επηρμένη, μένει μόνο σε παρατηρήσεις, δίχως να προσφέρει ουσιαστικές λύσεις και να δίνει κουράγιο κι ελπίδα στον σύγχρονο κουρασμένο άνθρωπο, που, τουλάχιστον στην αρχή, έχει μεγάλη την ανάγκη της παραμυθίας, του κουράγιου και της ελπίδος. Παρουσιάζοντας συνεχώς σκάνδαλα, ξεσκεπάζοντας σκανδαλοποιούς, βάζοντας τον καθένα στη θέση του, σαν μυστικοί σκανδαλοθήρες, μήπως γινόμαστε πρόξενοι σκανδαλισμού; Γνωρίζετε ότι τα πιο αυστηρά λόγια ο Χριστός τα είπε για τους υποκριτές και τους σκανδαλίζοντες...

Οι θεολόγοι της γκρίνιας είναι ορισμένοι. Είναι βέβαια συμπαθείς κι όμως κιόλας είπα λέγουν κι αρκετά ορθά, όμως λέγοντας πάντα πολλά και συνέχεια διορθωτικά κι επιτιμητικά νομίζω χάνουν. Ευτυχώς που δεν λαμβάνουν και καίριες αποφάσεις, γιατί όλοι θα ήμασταν από καιρό απωλεσμένοι. Λίγη συγκατάβαση, επιείκεια, ανεκτικότητα, συγχωρητικότητα και φιλαδελφία δεν βλάπτει.

Δηλαδή θα καλύπτουμε τα λάθη και δεν θα διορθώνουμε τα σφάλματα; κανείς ποτέ δεν είπε αυτό. Όμως κι αυτό το συνεχές κυνηγητό και κατηγορητήριο, η υψωμένη βέργα, η ασίγαστη παρατηρητικότητα, η αξεκούραστη αυστηρή κριτική, η διόγκωση των ελλείψεων, μήπως προέρχεται από εσωτερική ακαταστασία, απουσία αυτογνωσίας, προσευχής κι εμπιστοσύνης στον Θεό;

Οι νηπτικοί θεολόγοι για το υπάρχον κακό οίκτειραν τον εαυτό τους κι όλα τα 'βλεπαν καλά λίαν κι ο αδελφός τους ήταν ο Θεός τους και για τις πτώσεις του έκλαιγαν οι ίδιοι ως κύριοι αίτιοι. Μήπως αυτή η θεολογία της γκρίνιας ταυτίζεται μ' ένα λανθάνοντα φαρισαϊσμό αφιλαδελφείας, αφιλοτεκνίας, αφιλανθρωπίας και τελικά αφιλοθείας; Ας μελετηθεί ξανά η παραβολή των ζιζανίων.

Ένας γέροντας έλεγε: «Συνέχεια περί ηθικής συνήθως ομιλούν οι ανήθικοι». Και: «Το μεγαλύτερο θαύμα της Ορθοδοξίας είναι ότι διαφυλάχθηκε αλώβητη, παρά τους τόσους ανάξιους εκφραστές της». Λέγοντας αυτά ουδόλως μιλούμε περί

ψευδοεφησυχασμού, ανόητης οφθαλμαπάτης, δαιμονοκίνητης αγγελολογίας και χαζοχαρούμενης ωραιολογίας, αλλά περί ανδρείας και θεοχαρίτωσης αυτογνωσίας, προς θεοαγάπητη αδελφογνωσία, μετά αγιοπατερικής αλληλοπεριχωρήσεως, αλληλοσεβασμού και αλληλοκατανοήσεως προς θεογνωσία και θεοληψία. Η θεολογία της γκρίνιας ας αφευθεί στους θεολόγους της «χαράς», του «έρωτος» και της «δικαιοσύνης»...

Πηγή: Αναδημοσίευση από το περιοδικό «Σύναξη», Ιανουάριος - Μάρτιος 2003.
sophia-siglitiki.blogspot.gr